

Blom-
mar
iska
gen.

U. B

BLOMMOR I SKOGEN.

TECKNINGAR AF

O. PLETSCH OCH F. FLINZER.

TEXTEN BEARBETAD AF

RAFAËL HERTZBERG.

HELSINGFORS,
K. E. HOLM'S FÖRLAG.

Pris: 3 *Imf.* 50 *pi.*

BLOMMOR I SKOGEN.

TECKNINGAR AF

  L E T S C H O C H   L I N Z E R.

TEXTEN BEARBETAD AF

RAFAËL HERTZBERG.

HELSINGFORS,
K. E. HOLM'S FÖRLAG.

1881.

BLOMNINGAR I SKOGEN.

TEKNIKA AV

O. PLETZSCH OCH F. FLINZER.

TEXTEN BEHÄNDLAD AV

ADOLF HERTZBERG.

HELSINGFORS,
Hufvudstadsbladets tryckeri,
1881.

1881

Kom med!

Det var maj. Svalorna sväfvade i den blåa luften, lärkan flög sjungande högt öfver broddåkrarne, grodan blåste trumpet i landsvägsdiket, så godt den kunde, och majbaggen mumsade från morgon till qväll på de gröna bladen.

Petter låg i solskenet på bänken med en stor smörgås i hand. „Kom med ut i skogen!“ ropade grannens barn till honom öfver gårdsgården. „Trastarne och bofinkarne sjunga“, sade Hans. „Och jag vet, hvar det växer hvit-sippor och gula nyckelblommor“, sade den lilla Greta. „Hvad bryr jag mig om foglar och blommor“, svarade den tjocke Petter och bet ett stort stycke af smörgåsen, „men passa på och se efter, hvar det finnes mycket smultron-blommor“, ropade han efter de bort springande barnen, „så skall jag sedan komma med er i sommar, när smultronen mogna.“

Gässen.

Och gåsemor och gåsefar
 Med alla sina gåsbarn små
 En sommardag, så varm och klar,
 I bet bland mjuka gräset gå.
 Der plockar nu med lust och fröjd

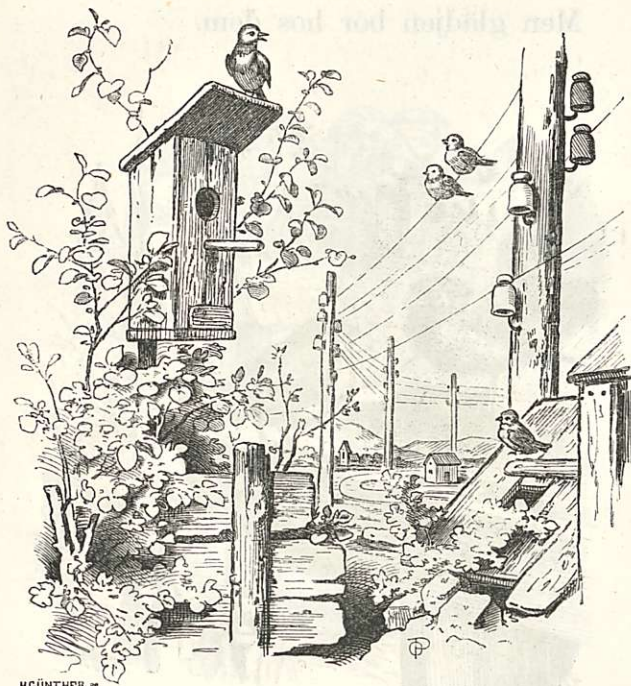

En hvar sin frukost så förnöjd,
 Och alla kackla gladt „gack — gack“,
 Som om de sade „tusen tack!“
 Blott grannens hund, så grå och arg
 — Fy, den är ju en riktig varg! —
 Vill störa deras glada frid,

Men ingen fäster sig dervid.
Ty fast den är så ond och stor,
Så är den rädd för gåsemor.

Den gamle staren berättar för sina ungar.

Hvad folket här är snält ändå,
Hur ständigt oss de tänka på!

De bygt oss hus, ett riktigt slott,
Der vi det ha så skönt och godt,
Och nu ha de vid vägen här
Så långa trådar spänt, att der
Vi helt beqvämt oss hvila få. —
Hvad folket här är snält ändå!

Sparfvarne.

I ladgårdstaket bor en sparf;
Der har han maka, hus och hem.
Det är en stackars fattig slarf,
Men glädjen bor hos dem.

Han flyger ner, han flyger opp,
Bestyrksam är han först och sist
Och skuttar med så långa hopp
På gården kring vår farstuvist.

Fru sparfvemor så huslig är,
Hon trifs blott inom boets vägg.
Och gissa du, hvad hon har der?
Jo, sex små runda ägg.
När våren hunnit sen förgå,
Då blir det muntert med besked,
Ty då så skall der barnsöl stå
För sex små barn med näbb så bred.

Den gamla tunnan och sopqvasten.

På gården vid stallväggen låg en gammal uttjenad tunna, hvars ena botten var borta. I tunnan var en liten hög gammal, skräpig halm, och på halmen låg en gosse, som tröttnat af att leka hela dagen. Och solen sken och

foglarne sjöngo, men den gamla tunnan var på dåligt humör och sade helt högt för sig sjelf:

— Ack, hur uselt är mitt lif, när jag tänker på alla de sköna dagar, jag upplefvat. För hvem har det väl gått så olyckligt i lifvet, som för mig?

En gammal sopqvast stod lutad mot väggen strax bredvid tunnan, der den fick hvila ut litet efter alla sina strapatser.

— Allt skall man höra! sade nu sopqvasten. Hvad har du att beklaga dig öfver?

— Ja, du kan fråga så! svarade tunnan. Du är ännu allt för ung, käre sopqvast, för att förstå hvad det är att hafva sett bättre dagar. Och så berättade tunnan för sopqvasten sina lefnadsöden, huru den först hade varit ett ståtligt träd der ute i skogen, huru sedan den skarpa yxan hade huggit af dess fot och täljt dess stam till bräder, huru dessa bräder sedan hopfogats till en pryddlig, rund tunna, som ställes i sällskap med en mängd lika pryddliga kamrater ned i en mörk källare, för att troget förvara det goda och välsmakande vinet, hvilket pressades hvarje höst ur vinrankans röda drufvor. Men, så slutade tunnan sin berättelse, man förblir ej ständigt ung, och knapt märkte min husbonde, att mina krafter började försvinna och att jag blef gammal och dålig, så lät han flytta upp mig hit ut på gården, och jag skulle för länge sedan blifvit sönderslagen, om ej min husbondes lilla gosse hade bedt för mig. Snart skola dock solen med sina brännande strålar och vinden med sina häftiga ryckningar göra slut på mig.

Då sade sopqvasten:

— Hur afundsvärdt är ej ditt öde emot mitt! Också jag stod en gång i den friska, gröna skogen. Jag var en smärt, vacker björk med hvit stam och långa gröna lockar. Men nu är jag en stackars sopqvast, som från morgon till qväll måste putsa gården med mina fordom så fina och vackra qvistar och sopa bort stickor och strå, dam och spindelväf. Och när mina krafter en gång äro slut, så skola de kasta mig på elden att brinna.

Och med det samma kom huspigjan ut på gården och tog den stackars plågade qvasten. Nu klagade ej tunnann mera. Den lefde ännu månet år lycklig och nöjd der ute på gården som den lilla gossens bästa vän och lek-kamrat. Men sopqvasten blef snart utnött och kastades sedan på elden, alldeles som den sjelf hade förutspått.

Vi äro tre små svaga barn;
 Vår lycka är ett spindelgarn.
 Vi äro späda blommor tre,
 Må Gud i mildhet till oss se!

Vi äro tre små stjerneljus
 Från himlens stora, klara hus,
 Dem Gud sändt ner till jordens natt
 Att värma och att lysa gladt.

Och englarne i himlens sal,
 De skåda hit till jordens dal
 Och vänta gladt att en gång få
 Oss åter till sig i det blå.

Nyckelblommorna.

Den stränga vintern hade länge hållit jorden fastläst i hårda bojor, så att ej en enda liten blomma ens hade kunnat skjuta upp.

Ändtligen kom den milda våren med sina gyllene nycklar. Och han hoppade från äng till äng, från skogsbacke till skogsbacke och öppnade låsen till blommornas fängelse. Men under sina glada språng råkade han tappa sina nycklar.

Den bistra vintern märkte detta genast och så kom den tillbaka och läste på nytt fast äng och sjö med sin stora isnyckel.

Nu förskräcktes alla blommor, som redan vågat sig fram, blåsipporna, violerna och den lilla, rädde draba verna. Och den stackars våren sjelf darrade af köld och blåste i sina stelfrusna fingrar, för att värma dem. Under det

han gick och sökte sina förlorade nycklar öfver allt, mötte han en blomma, som stod nära en gammal trädstubbe och blickade så vänligt omkring sig med sina gullgula ögon i trots af kölden och den bistra vinden.

— Kom och hjälp mig att söka; du har så klara ögon! sade våren.

Och så sökte de tillsammans i alla vinklar och vrår, och slutligen sågo de guldnycklarne glänsa vid en tufva mellan några torra löf, dit de hade fallit.

Då blef våren mycket glad och frågade:

— Hvad heter du, lilla vackra blomma?

— Jag har intet namn, svarade blomman.

— Så skall du få heta guldvifva, eller nyckelblomma — det passar bättre, eftersom du så vänligt hjälpt mig att finna mina guldnycklar.

När det blir vår, ses den vackra nyckelblomman stå på ängarne och titta nedåt med sina klara gula ögon; den ser efter, om våren kanske igen har gått och tappat bort sina små guldnycklar.

Foglarnes ting.

(Finsk folksaga).

En fattig man med trägen flit
Åkertegen röjde,
Sådde sedan kornet dit,
Harfvade och plöjde.
Kom så dit en talrik tropp
Kråkor, siskor, sparfvar,

Åto alla kornen opp,
Stackars svultna slarfvar.
Sist vid dikeskanten då
Greps en liten siska,

När som bäst den höll uppå
Att sista kornet fiska.
Och i bojor och i band
Den till tinget fördes,
Skuffades med fot och hand
Och med piska kördes.
Tranan, kung bland foglarne,
Sjelf der förde ordet,
Kråkor, skator sqvattrade
Såsom nämnd vid bordet.

— „Stal du korn från fattig man?“
Började processen.

— „Visst ett korn jag tog, minsann,
Ädle herr assessor!“

— „Stjåla från en fattig karl!
Ack, du din kanalje!
Du ditt straff förtjenat har,
Du skall dö i galge!“

Qvittrade en svala då:
„Sjelf du ock har snattat,
Och ej med ett korn och två
Bonden du beskattat.
Du tar för dig, när du kan,
Och med fulla händer,
Att du mången fattig man
Ut att tigga sänder.“

Tranan röt förskräckligt då,
Skrek med harm åt svalan:

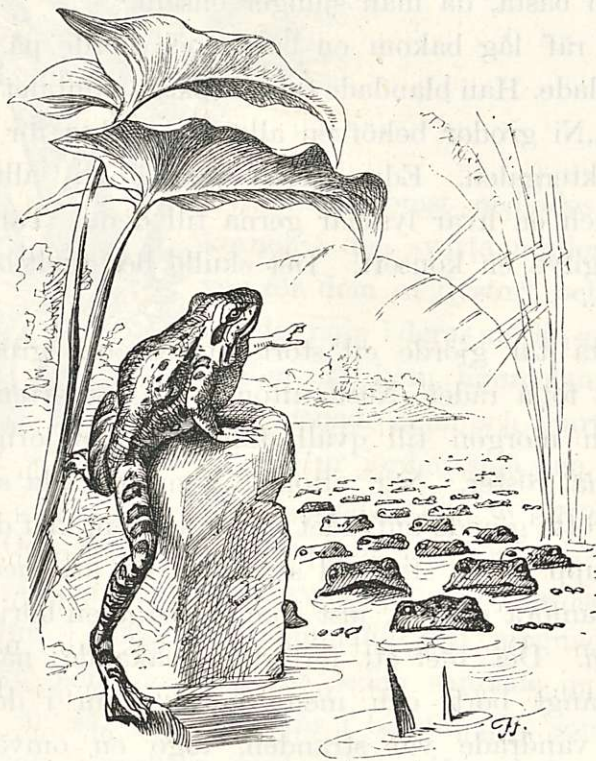
„Har jag stulit? Vän, hör på!
Hvad för du för talan.
Har jag inte inkomst nog,
Att med heder lefva?
Har jag ej den vida skog
Der jag fritt får gräfva,
Och der öfverflöd på bär
Fins på hvarje kulle?
Och det stackars folket här
Jag bestjåla skulle!“

Svalan sade: „bondens vän
Har jag alltid varit,
Med hans åkrar aldrig än
Har jag illa farit,
Flyger högt mot himlen opp
Och bebådar våren,
Väcker åter slocknadt hopp,
Torkar frusna tåren!“

Grodornas konsert.

Det var en stilla sommarqväll. Björkar och alar stodo i sin nya fina löfskrud och vackra hvitsippor trängde sig i skaror kring deras fötter. Gräset växte nästan så att det hördes, och i säfven qvåkte grodorna.

Då ljödo milda, smältande, silfverklara toner från toppen af en björk. Det var näktergalen, som började sin sång, och hela naturen tycktes lyssna dertill.

— „Jag skulle just önska veta, hvad för skönt det ligger i den der sången!“ puttrade en gammal groda, som tyckte sig ha en präktig basröst.

— „Ja, käre bror“, svarade en annan, som makligt sträckte sig på en våt sten vid stranden, „kanske tyckade om näktergalens sång, därför att han skriker så hårdt.“

— „Eller“, menade en tredje, som trodde sig vara mycket fiffig, „emedan han blott låter höra sig om natten, då de öfriga foglarna sofva. Det är ingen konst att vara den bästa, då man sjunger ensam.“

En räf låg bakom en buske och hörde på, hur grodorna talade. Han blandade sig nu också i samtalet och sade:

— „Ni grodor behöfven alls inte frukta för en täflan med näktergalen. Edra sköna sånger äro allmänt omtyckta och en hvar lyssnar gerna till dem. Tänk, om ni skullen gifva en konsert. Det skulle bestämdt bli mycket vackert!“

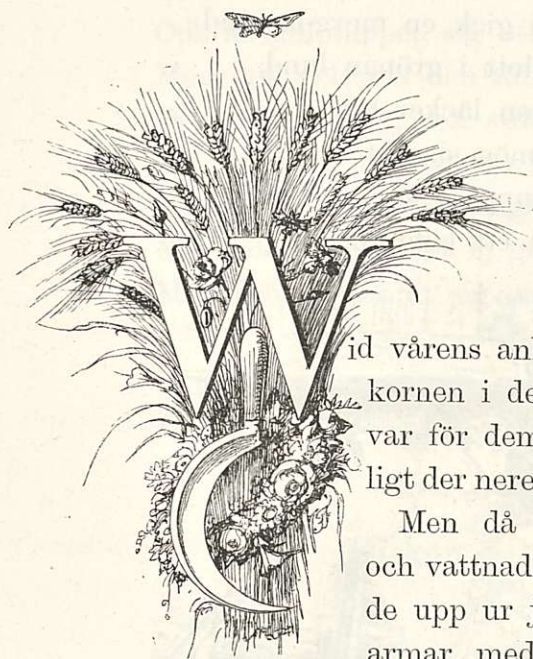
Detta tal gjorde ett stort intryck, och grodorna beslöto att följa rådet. Nästa afton skulle konserten ega rum.

Från morgon till qväll stämde nu grodorna och öfvade sina röster. När aftonen kom och alla små sångfoglar trötta gömde hufvudet under vingen, klef den gamla grodan upp på en sten vid stranden, för att med sin ena framfot anföra sången, just som näktergalen började drilla i björken. Det blef ett förfärligt qväkande; näktergalen flydde långt bort, och människorna, som i den vackra qvällen vandrade vid stranden, togo en omväg för att slippa att höra på grodorna.

Men räfven kastade sig omkull i gräset och skrattade sig nästan förderfvad öfver, att han lyckats narra grodorna att göra en dumhet.

Döden och uppståndelsen.

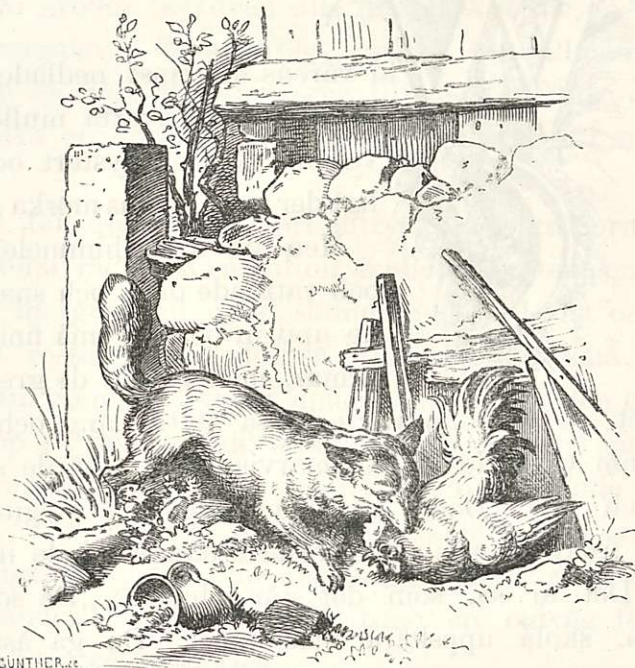

id vårens ankomst nedlades sädeskornen i den svarta mulden. Det var för dem så dystert och ängsligt der nere i deras mörka gömma.

Men då kom himmelens regn och vattnade dem, och snart sköto de upp ur jorden små fina, gröna armar, med hvilka de grepo efter solskenet. Och sedan växte dessa ut till lång och vacker halm, som vaggade för sommarvinden och närde sig med dagg och ljus. Deras ax blommade och mognade till gyllene frukt, som människorna sedan samlade in i sina lador. Det är så, som det står i bibeln: „De som med tårar så, skola uppskära med jubel. De gå åstad och gråta och bära utsädet med sig, de komma åter med jubel och bära sina kärfvar!“

☛ Räfven och tuppen.

Herr Räf han gick en morgonstund
Ut från sitt slott i grönan lund,
Att söka sig en läcker bit.
När så han smög sig hit och dit,
Såg han en tupp så stolt och rak
Sig kråma på ett ladgårdstak.

„Min käre genral tupp, han sade
Och sina ord helt listigt lade,
„Säg hur Ni upp på taket kom!
Det är ju obegripligt, om
Ni, som det sägs, har svårt att flyga.“

— „Jag svårt att flyga?“ tuppen skrek;
„Att flyga är för mig blott lek!
Se hit blott, att dig öfvertyga!“
Och så gaf tuppen sig att flyga,
Men ack och ve! den föll i backen
Och räfven högg den strax i nacken.
Att flyga är dock ingen lek
För den, som svaga vingar fått.
Nu hade tuppen det ej godt,
Men räfven fick åt sig en stek.

Siskan i bur.

Siskan.

Tant Påfogel och moster Svan
Och stora kusin Höna!
Hur lyckligt lif ändå Ni ha'n!
Ni vandren fria hela da'n
I Guds natur, den sköna.
I buren här jag sitter fången
Och har min enda fröjd i sången.
Hur lyckliga Ni ären dock!

Påfogeln.

Jag har den skönaste siden rock.

Svanen.

Min hals är så lång och min kropp så hvit.

Hönan.

Jag femtio ägg har hopspart med flit.

Siskan.

Och finge jag flyga bort från min bur
Långt ut, långt ut i Guds fria natur,
Ej brydde jag mig om skönhet och siden,
Att samla mig rikdom ej ödde jag tiden.
Jag sväfvade högt upp mot himlens höjd
Och sjöng om Guds godhet och lifvets fröjd.

Om jag vore konung.

— Om jag vore en konung, sade Karl, så skulle jag låta bygga åt mig ett slott, som vore så högt, att det räckte upp till molnen.

— Och jag, sade Arvid, skulle endast bära kläder af silfver och guld.

— Och jag, ropade Ernst, jag skulle äta bara pannkakor och tortor.

— Och jag, sade lilla Hanna, jag skulle ge pengar åt alla fattiga, så att de skulle kunna köpa sig mat och kläder.

Trädgården.

Vår trädgård den är så vacker och nätt
Med blommor och gröna blad.
Men då först tyckte jag om den rätt,
Ifall der funnes — ja, gissa hvad?

Jo, om der funnes ett äppelträd
Med frukt så präktig och stor.
Och när den blef mogen att skakas ned,
Så bjöde vi far och mor.

Ensam i världen.

Lilla hjerta, hvarför sörjer du?
Blåa öga, hvarför gråta nu?
Är du ensam i den vida världen,

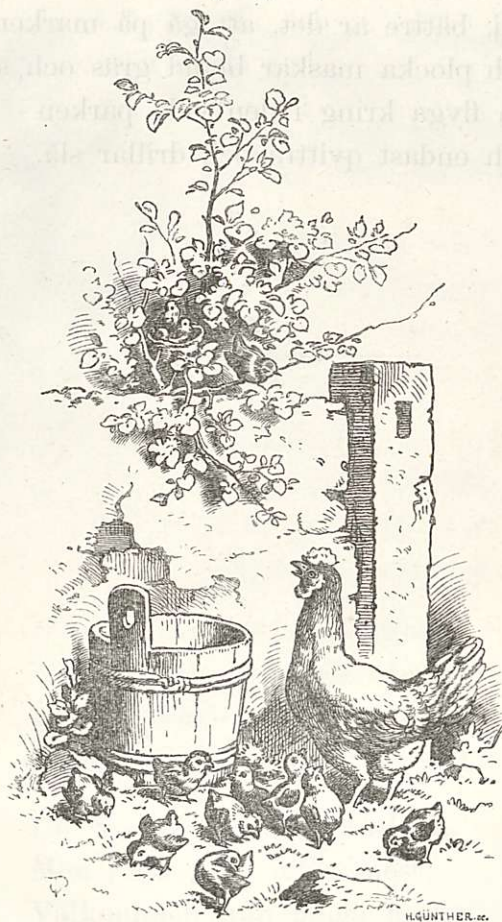
Väntar ingen dig vid varma härden?
Är din get din enda trogna vän,
Fins det då ej någon annan än,
Mer än hunden, som din blick förstår?
Gud är god, Hans vilja alltid rår;

Kärleksfullt han värnar barnen små,
Att de ej i verlden vilse gå,
Och Hans hand dem skyddar lika visst,
Som den värnar fogeln på sin qvist.

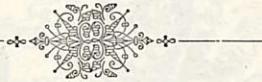
Hönan och sångfogeln.

Och hönan vandrar så stor och stolt
Med nio kycklingar om sig,
Med hvar sin ljusgula, fina kolt.

Och huru sedan det kom sig,
Såg hon en siska uti dess bo
Bland gröna grenarne gunga;

Den var så sorglös och glad, jo, jo!
Den kunde qvittra och sjunga.
Men då gick hönan helt stolt förbi
Och tänkte: bäst skulle vara,
Om du dig lärde att låta bli
Att högt bland skyarne fara.
Nej, bättre är det, att gå på marken
Och plocka maskar bland gräs och strå,
Än flyga kring i den vida parken
Och endast qvittra och drillar slå.

Våren kommer.

Allt under himmelens fäste,
Der flyga de foglar små.
De sjunga sin sång, den bäste,
Säg, kan du den väl förstå?

De sjunga, hur våren hinner
En gång till den kära nord,
Hur isen och snön försvinner
Igen från den frusna jord.

Så mild, som en himlens engel
Är våren, den blida, visst.
Hon kysser till blom hvar stängel,
Till blad hvarje naken qvist.

Och foglarne små, de kära,
Hon bär på sin späda hand,
Att de hennes bud må bära
Långt ut öfver stad och land.

Då fröjdar sig allt i verlden,
Men barnen de jubla mest:
Välkommen från långa färden
Du kära, älskade gäst!

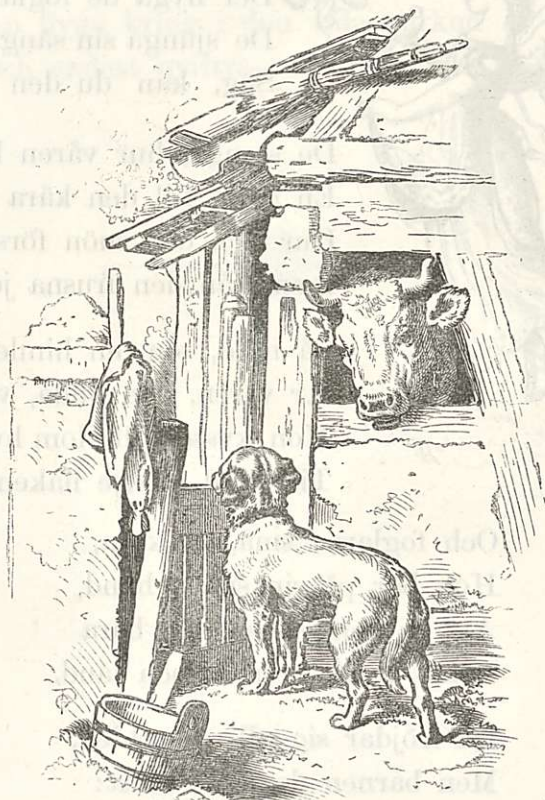

Oxen och hunden.

Oxen. Min unge vän, hvad står nu på?

Hunden. Min käre husbond ut skall gå,
Och jag får inte följa med.

Oxen. Nå, du har då din egen sed!
Hvad nöje kan det vara väl,

H. GUNTNER. sc.

Att löpa så i mark och skog?
Ja, snart du springer dig ihjel;
Du magrat ren, det synes nog.

Nej, gör som jag! Det är så godt
Att äta och att sofva blott;
Man slipper bråk och all förtret
Och blir så nöjd och dum och fet.

Gräshoppans fest.

Skördarens lie hade ännu ej susat öfver ängen. Ännu stodo svafvelblommorna och hundkumminet och prestkragarne i brokig trängsel tillsammans, och blommande gräs viftade rundtomkring med sina fina vippor. Muntra insekter surrade kring blomsterkalkarne och kröpo upp och ned längs deras stänglar.

En grön gräshoppa satt i sitt doftande hus, skådade omkring sig med sina gyllene ögon och tänkte:

— „Hur skön är världen! Jag vill gå och bjuda mina vänner. I afton skola vi dansa och vara glada.

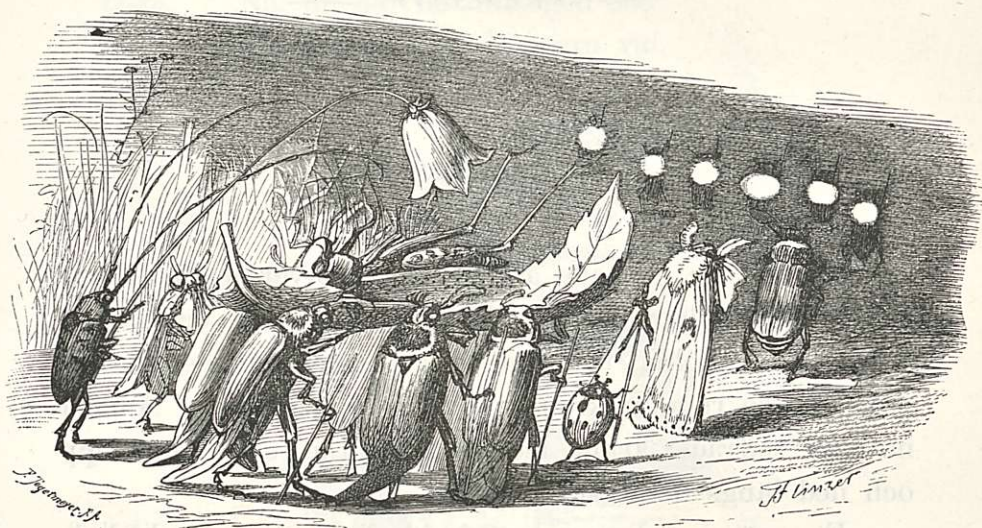
Och den bjöd vännerna till en munter dans på qvällen och gjorde allt i ordning till festen.

Ändtligen var allt i ordning. Hvarje damkorn var bortsofadt, rosenblad voro utbredda till mattor, blomkalkar voro fyllda med aftondagg och honingsblommor ställda i en lång rad. Till och med sex lysmaskar hade blifvit beställda för att sörja för illuminationen, ifall det ej skulle bli månsken den qvällen.

Aftonen kom och gästerne samlade sig. Men den vänlige värden syntes ej till.

De ropade och sökte, och slutligen funno de gräshoppan ligga död bakom en tistel.

Sörjande stodo nu de till dans och glädje inbjudna vännerna i den gröna, festligt smyckade salen omkring

sin döde vän. Och när den silfverne månen gick upp, buro de, med de sex lysmaskarne i spetsen, den döde gräshoppan i högtidlig procession och lade honom ned i en liten, grönklädd graf.

Så slutade gräshoppans fest, åt hvilken den sjelf och vännerna så mycket hade glädt sig.

Rapphönsen.

En rapphöna hade kläckt ut femton ungar, och alla femton lågo ännu varmt och godt under modrens vingar.

Men då morgonsolen begynte värma jorden, och bin och bromsar surrande flögo öfver gräset, så reste sig den

gamla rapphönan försigtigt upp och lyftade sakta vingarne. Då kröpo de små, i gult dun klädda ungarne fram i ljuset och sedan begaf sig hela familjen ut på åkern för att äta frukost. Modren sökte mat åt dem och såg efter, att hvar och en fick sin del. Lärkor och vaktlar, som

bodde i granskapet, kommo och helsade på och sade, att de aldrig förr sett så snälla och nätta små raphönsungar.

Följande dag gick resan redan längre, och snart kände de unga raphönsen till hvarje fläck i hela trakten. Det var ett gladt lif från morgon till qväll bland böljande halm och doftande blommor. När middagssolen var som varmast, hvilade de ut i svalkan under blommande ärtgräs. Då aftonen kom, lockade hönan åter ungarne till sig, och sedan hon räknat att ingen var borta, lade de sig att sofva tätt till hvarandra, till dess att morgonens första skimmer åter väckte dem.

Så gick det hela sommaren igenom.

Sedan kommo skördemännen med sina skäror och bergade åkern. Nu blefvo raphönsen illa till mods, då de ej mer kunde gömma sig bland den höga säden.

Och när höstvinden hvinade öfver åkerstubben, kom jägaren dit med hundar och bössa. Hundarne förföljde de stackars raphönsen, till dess de flögo upp; då blixtrade ett skott, och många af dem föllo blödande till marken.

När aftonen kom, var allt tyst och stilla på åkern. En ensam raphöna satt på en jordklimp och såg sorgset omkring sig efter de andra. Då ingen af dem syntes, lät hon höra en klagande ton. Då svarade det från ett dike i närheten, och med hängande vinge kom en annan raphöna fram, hvilken hade gömt sig der.

De båda voro de enda, som funnos kvar af hela den muntra raphönsfamiljen.

I Waseniuska bokhandeln i Helsingfors samt hos de
flesta bokhandlare i landet.

BARNEN I BYN.

16 originalteckningar af *O. Pletsch*. Text af *R. Hertzberg*. Inb.
3 *Fmf.*

En barndomsdag.

6 bilder ur verkligheten af *Scherer & Engler*. Text af *Z. Topelius*. 5 *Fmf.*

BARNDOMSBILDER.

36 originalteckningar af *O. Pletsch*. Text af *Z. Topelius*. Inb. 3 *Fmf.*

Julgubben och Tomtarne.

Illustrerad af *M. Scherer* och *H. Engler*. Text af *R. Hertzberg*.
Pris 4 *Fmf.*

Aesopiska Fabler,

fritt berättade. Med 31 plancher och 56 illustrationer af *E. Griset*.
6 *Fmf.* Inb. 8 *Fmf.*

SYLVIA

Sagor, Sånger och Skildringar för barn och ungdom. Rikt illustre-
rade. 2 årgångar. Kart. á 5 *Fmf.* 50 *pi.*

DRUMMELPETTER,

eller lustiga historier och tokroliga bilder. Kart. 2 *Fmf.* 80 *pi.*

SKÄMT och ALLVAR.

8 Sånger vid piano af *Fr. Pacius*. Ord af *R. Hertzberg*. Illustration-
er af *O. Pletsch*. 3 *Fmf.*

KALEVALA

berättad för ungdom af *R. Hertzberg*. Med 8 teckningar af *R. W. Ekman*. Kart. 2 *Fmf.* Inb. 3 *Fmf.* 50 *pi.*

För öfrigt finnes i Waseniuska bokhandeln i Helsingfors
ett rikt urval af

Böcker för Barn och Ungdom.

To be read 11. 2.

11. 2.

11. 2.

Fr. Berndt. 2.

Blommar

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1378

x

